

Izhaja vsako sredo in petek zjutraj.
Stane za celo leto 15 L.
» pol leta 8 »
» četrt leta 4 »
Za inozemstvo celo leto lir 40.
Na naročila brez do poslanih naročnin se ne moremo ozirati.
Odgovorni urednik: Polde Kemperle.

GORJANA STRAŽA

Št. 69

V Gorici, v sredo 12. septembra 1928

Leto XI.

Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se računajo po dogovoru in se plačajo vnaprej. — List izdaja konsorcij »Gor. Straža«. — Tisk Katoških tiskarne v Gorici. Ključna Pizzutti št. 18.
Uprava in uredništvo: ulica Mameli št. 3. Št. poš. tek. rač. 11/1147. Telef. int. št. 306.

Pereče vprašanje, ki kliče po rešitvi.

Največji problem našega časa je gotovo ta, kako urediti odnos med delom in kapitalom ali po domače povedano, med delavstvom in podjetniki. Če se to vprašanje kolikor toliko zadovoljivo ne reši, je samo vprašanje bližnje prilžnosti, n. pr. ponovnega oboroženega svetovnega spopada, da se sproži svetovni prevrat, to se pravi, popolna boljševizacija Evrope in drugih delov sveta. Ker to gotovo ni v interesu kulture, ki je kolikortoliko v zelo bistvenih pogledih še vedno skupna tako pridobitnemu meščanstvu kakor delavstvu, zato je sporazumna rešitev socialnega vprašanja skupna naloga vseh.

Treba je pa uvideti, da se to vprašanje nikakor ne da rešiti na podlagi današnjega kapitalističnega proizvajalnega reda. Treba je, da se odnos med delom in kapitalom reši mirno z vzajemnim prizadevanjem obeh danes obstoječih razredov, toda to se nikakor ne pravi, da se mora rešiti na podlagi moderne kapitalizma. Nikakor ne! Kapitalizem mora svoj gospodarski red, ki je nemoralen in gospodarsko končno za vse poguben, žrtvovati in zamenjati z drugim, kakor ga terja krščanski socializem.

Moderni kapitalizem treba vzeti tak, kakršen v resnici je. Kot tak je sistem v svrhu čim večjega denarnega pridobitka, ne pa kritja pametnih potrebščin vseh in vsakega brez izjeme. Njegove posledice so: razdrobitev, porazredenje, sovražna locitev družbe, navidezna politična svoboda in demokratična enakost pri dejanskem suženjstvu milijonov, ter neomejeni konkurenci, v kateri slabjši vedno podleže; neusmiljeno izkoriščanje ter osredotočenje kapitala, ozir. proizvodnih sredstev v par rokah. Moralne posledice kapitalizma so pa strahotne. Pomislimo le na izrabljanje in ugonabljanje žensk! Če kdo pravi, da je kapital pametna ureditev, smotrenost in točnost, ne pomisli, da so to le sredstva, v namen, ki je nemoralen in socialno kvaren: množenje dobička imejiteljev kapitala na račun neplačanega dela delavcev. Sicer ureditev gospodarstva po kapitalizmu ni pametna, ako nočemo smatrati za pametno to, da velika večina današnjega človeštva trpi pomanjkanje in le manjšina uživa sadove njenega dela.

Če pomislimo še na brezposelnost in na brezposestnost pod današnjim kapitalizmom ki sta taki, kot še nikdar, potem mora biti ob sodba ureditve gospodarstva po kapitalizmu popolna.

Kapitalizma tedaj nikakor ni mogoče vzeti za temelj, na katerem naj se preuredi človeška družba. Ta temelj mora nuditi samo krščanstvo. Zato je prvi in glavni pogoj, da se odpravi sedanje nevzdržno in porazno stanje ter zabrani možnost divje boljševizacije, da se Evropa navzame krščanskega duha in na podlagi zdravega krščanskega solidarizma, ki propoveduje vzajemnost vseh stanov, ustvari nov in pravičen gospodarski red.

Kaj se godi po svetu?

Letošnje zborovanje Zveze narodov je postalo izredno zanimivo. Prej so se bali, da bo dolgočasno in tudi otvoritev splošne debate o ciljih, nalogah in delovanju Zveze je potrejevala to bojazen. Nihče se ni hotel oglasiti k besedi. Končno se je javil zastopnik Kitajske in otvoril splošno debato z dolgim govorom o dolžnostih Zveze narodov. Za Kitajcem so se pa kar po vrsti oglašali k besedi. Cela vrsta govornikov je razkladala svoje misli in nazore o Zvezi. Posebno odločno je govoril norveški zastopnik Mo-winckel, ki spada, kot je znano, med tiste, ki hočejo dati Zvezi kolikor mogoče veliko veljavo in veliko moč, tako da bi Zveza lahko reševala tudi najtežja mednarodna vprašanja. Govorniki pa so se strinjali v tem, da je podpis Kelloggove protivojne pogodbe važen svetovnozgodovinski dogodek in velik korak proti trajnemu miru med narodi.

V petek 7. septembra popoldne je povzel besedo

nemški državni kancler Müller, ki se je po običajnih uvodnih stavkih baval posebno z razorožitvijo. Müller je približno takole izvajal: »V vseh narodih so velike ljudske množice proti vojni. Nemčija je z njimi. Ako je naša volja, se odpovedati vojni za vedno, trdna, potem ta volja ne more ostati brez močnih vplivov na naše naziranje o oboroževanju.« Nemčija se je razorožila, druge države pa se oborožujejo. To stanje utegne postati nevzdržno. Treba je, da tudi druge države sledijo Nemčiji, ker se sicer zna vneti kak nov požar. »Nočem,« je zaključil Müller, »prekockati tako usodnih in nevarnih posledic. Nedopustno bi pa bilo, ako bi Zveza narodov morala v svoji najvažnejši nalogi odpovedati. Nedopustno je, da se narodi varajo v upanju, ko mislijo, da se bliža čas, ko ne bodo več bajoneti in topovi odločevali o njihovi usodi.«

Za Müllerjem je govorilo isti dan še več drugih politikov manjšega pomena. Drugi dan 8. septembra se je prvi javil načelnik švicarske delegacije zvezni svetnik Motta, ki je načel, kakor poročajo številni italijanski listi, vprašanje

narodnih manjšin.

Po njegovem mnenju se bo morala Zveza narodov s tem vprašanjem bolj baviti, kot se je doslej. Treba je ustanoviti posebno stalno komisijo, ki bo proučevala vprašanje, kako naj se lajša usoda narodnih manjšin.

Ko je Motta končal, se je dvignil avstrijski zvezni kancler dr. Seipel, ki se je bavil z istim vprašanjem. Dr. Seipel je rekel med drugim: »Pisano manjšinsko pravo, seveda v še zelo pomanjkljivi obliki, je bilo vpeljano v splošno mednarodno pravo šele z mirovnimi pogodbami. Da imajo manjšine kot sploh vsa ljudstva in rodovi pravico — pa naj je taka pravica je zapisana ali ne — pravico, da se v svojem materinem jeziku po načinu in običajih svojih očetov držijo vrelcev svoje kulturne samorasti in svoje narodnosti in da se morejo nekaznovani priznavati kot pripadniki svojega naroda, to mora konč-

noveljavno preiti v zavest splošnosti in potem čimprej v pravila Zveze narodov.

»Že pri drugem zborovanju Zveze narodov,« je nadaljeval dr. Seipel, »v letu 1921. je profesor Gilbert Murray na tem mestu oznanil, »da je zadovoljnost manjšin ena skupnih koristi Evrope.« Leto pozneje je poročevalec v vprašanju varstva manjšin, naš spoštovani gošpod tovariš Motta izjavil, da je »Zveza narodov v nekem oziru varuh manjšin vseh držav na svetu.« Tretje zborovanje Zveze narodov je sprejelo znani sklep, v katerem je izraženo upanje, da bodo tudi države, ki niso vezane po manjšinskih pogodbah, s svojimi manjšinami prav tako ravnale, kot zahtevajo posebne manjšinske pogodbe. Ako se sedaj vprašam, odkod to stanje v manjšinskem vprašanju kljub prizadevanju Zveze narodov, tedaj vidim pred seboj temeljno zlo, na katerem vsi bolehamo: Mi, ljudje, se ne razumemo. Ako govorim tukaj nemški, ker niti francosčine niti angleščine ne razumem dovolj, potem naši izvrstni prestavljalci to vrsto nerazumevanja z lahkoto premagujejo. Toda mi se žalibog tudi tu ne razumemo. Evrope, da govorim samo o našem delu sveta, lahko delimo z različnih stališč. Lahko se razlikuje jug od severa, vzhod od zahoda, lahko se govori o germanskem, romanskem, slovanskem pasu, od l. 1918. dalje se lahko govori o zmagalcih in premaganih. Gre pa še druga mejna črta skozi Evropo, ki loči dva različna pojma o narodih. Na eni strani te meje stanujejo ljudstva, ki jim je država vse, ki razumejo pod narodnostnim čustvom veliko mero navdušenosti za državo, kateri pripadajo prostovoljno ali pa tudi neprostovoljno. Na drugi strani te meje pa velja zavest skupne kulture in jezika in krvno sorodstvo, ki je podlaga te zavesti, več, ne da bi bila zvestoba nasproti državi s tem kaj omejena. Za ene pomeni varstvo manjšin samo človeško prehodno uredbo, da se tujerodcem in tujezičnim olajša izginjenje v večjem državnem ljudstvu, kateremu so prideleni po kršnemkoli zgodovinskem dogodku. Drugim pa je varstvo manjšin sveta, naravna, nepreklicana pravica, kateri se ne morejo odpovedati, tudi ako bi se hoteli.

In mi tukaj v sredi Zveze narodov, kaj delamo? Mi nočemo govoriti o teh stvarih, ker se bojimo, da bomo zadeli drug ob drugega, ali pa, kar je najslabše in najbolj smešno, govorimo tako, kot da se razumemo. Nikar ne verjemimo, da smo v zadovoljevanju sveta prišli že Bog ve kako daleč, ako se nisimo povzpeli še niti preko osnovnih pojmov znanosti o miru. Kar pa zadeva manjšinsko vprašanje, pa nismo še niti pri osnovnih pojmih. Ker sem o tem prepričan, zato danes ne stavljam nikakih predlogov. Svetujem samo, naj vsakdo izmed nas v svojem srcu pretehta različne pojme: narod, manjšine, manjšinsko pravo. Ko se bomo potem zopet sestali, bomo rekli z vso veljavo, ki jo imamo, kaj je v zadevi manjšin pravično.

Naredimo oboje: premislimo in

povejmo, kaj je pravica, to pa kmalu, da ne bo medtem trpel mir.«

S temi besedami je dr. Seipel končal svoj govor. Za njim sta govorila stara znanca in protivnika poljski zunanji minister Zaleski in litavski predsednik Woldemaras. Nato se je vršila volitev nadomestnega sodnika v stalno mednarodno sodišče v Haagu, nakar se je sobotna seja zaključila.

Briand govori.

Splošna debata se je v ponedeljek 10. septembra nadaljevala. Na govorniški oder je stopil francoski zunanji minister Briand, ki je po kratkem uvodu javil, da se bo bavil z dvema zadevama, namreč z manjšinami in z razoroževanjem. Takoj so vsi vedeli, da bo odgovoril Müllerju in Seiplu, Briand je govoril zelo odločno in jasno: »Razumem nestrpnost in priznavam, da imajo nekatere države pravico biti nestrpne kot druge. Zveza narodov je sestavljena iz ljudi 50 narodnosti in mora zato postopati zmerno in previdno.

Kadar govorimo o razoroženju je lahko reči: kaj nam pa brani, da se razorožimo. Naredili smo se svetovni miru, objeli smo se v Lozarnu, pred katikom smo se znova objeli v Parizu. Zakaj torej ne pustimo, da bi tem lepim sledilo nekaj, radi česar bi vsem narodom propadalo orožje z rok?«

Kot glavni vzrok, ki ovira razorožitev, je Briand navedel boljše viško Rusijo, ki da se neprestano oborožuje in ki je radi svojih velikih ljudskih množic in kljub svojim miroljubnim izjavam stalna nevarnost za mir. Nato je Briand opisal stanje nemške vojske, 100.000 mož, ki so po večini častniki in podčastniki. Zato se ta armada imenuje skupinska armada. Poleg nje pa so neizmerne množice pogumnih in junaških mož. Zatorej ne moremo govoriti o popolni razorožitvi. Potem pride nemška industrija, nemška bistroumnost in zmožnost. Nemška mornarica je bila ob polomu skoraj čisto uničena. Danes je zopet med prvimi na svetu. Tega se je treba bati. Kljub temu Briand zaupa v trajnost miru.

O manjšinah je Briand rekel sledeče: »Vprašanje manjšin vzbujajo v nas čustva človečanstva. To vprašanje ne obstoja šele od vojne dalje; manjšine so bile tudi prej. 10 milijonov ljudi je spadalo k narodnim manjšinam in nihče ne more trditi, da je bila njihova usoda lažje. Njihov glas ni prihajal preko meje in Zveze narodov še ni bilo, da bi ga sprejela. Danes je več kot 20 milijonov manjšin. Teško je trditi, da se Zveza narodov ni zanimala zanje.« Z nekaterimi splošnimi frazami je Briand skušal razgnati sum, da se Zveza narodov ni prav nič brigala za usodo manjšin.

Briandov govor je posebno pri Nemcih vzbudil veliko razočaranje. Drugod so bila čustva mešana. Vsi pa so bili edini v tem, da Briand že dolgo ni tako ostro govoril.

Razni sestanki.

Zborovanje Zveze narodov so ugodna prilika, da se razni državniki lahko bolj neovirano sestajajo in pogovarjajo. 5. septembra sta se sestala nemški kancler Müller in Briand. Müller je razložil Briandu, da bi bilo dobro, ako bi Francozi izpraznili zasedeno Porenje. Ali sta

prišla do kakega sklepa ali ne, se ne ve. Preden je Müller šel k Briand, je sprejel avstrijskega kanclerja Seipla, s katerim se je pogovarjal o sodelovanju med Avstrijo in Nemčijo. — Müller je obiskal tudi angleškega zastopnika lorda Cusshenduna. Tudi z njim je govoril o izpraznitvi Porenja.

Precej pozornosti je vzbudil sestanek jugoslovanskega zunanega ministra Marinkovića in grškega zastopnika Karapanosa. Pravijo, da sta urejevala zadnje težkoče pri sklepanju pogodbe radi Soluna. Nekateri listi govorijo tudi o prijateljski pogodbi.

Zeneva je torej te dni res nekako središče evropske politike.

Okno v svet.

Kriza bolgarske vlade.

Kralj Boris je takoj, ko se je kriza začela, naročil Ljapčevu naj se stavi vlado. Ljapčev je nalogo sprejel in jo poskušal rešiti, kar se mu pa ni posrečilo. Ljapčev je zato vrnil mandat.

Angleško-francoski dogovor

glede vojnega brodovja še vedno vzbujajo pozornost. Dogovor do danes še ni bil objavljen niti ni znano, kaj vsebuje. Pravijo, da ameriški minister Kellogg zadnjič zato ni šel v London, ker je Angležem zameril ta dogovor, ki je menda naperjen proti Združenim državam.

Nemški poslanik v Moskvi umrl.

Nemški poslanik v Moskvi grof Brockdorf-Rantzau je v nedeljo zjutraj umrl v Berlinu, kjer je bil na dopustu. Smrt je povzročila srčna kap. Pri njegovem pogrebu bo tudi sovjetski zunanji komisar Čičerin, ki se je prav te dni pripeljal v Nemčijo zdraviti svojo bolezen.

Kronanje albanskega kralja.

Novi albanski kralj Zogu I. bo kronan 28. septembra v Kroji, rojstnem mestu Jurija Kastriot-Skenberga. Ob tej priliki bo kralj proglasil obširno politično amnestijo.

Ljudsko glasovanje o oklopni križarki.

Nemški komunisti zahtevajo ljudsko glasovanje glede oklopne križarke, ki jo je vlada sklenila zgraditi. Zadevni predlog je že vložen. Glasovalno postopanje je precej zamotano. Pri prvem glasovanju mora vsaj desetina volilcev, ki so se udeležili zadnjih državnozbornih volitev, odobriti predlog. Ker je pri zadnjih volitvah glasovalo nad 41 milijonov ljudi, je sedaj

torej potrebnih 4.129.000 glasov. Komunisti so zadnjič dobili 3 milijone in 362.000 glasov. Manjka jim torej 766.000 glasov, ki jih pa upajo dobiti pri socialistih.

Novo ministrstvo v Franciji.

Francoska vlada je sklenila ustanoviti ministrstvo za zračno plovbo.

To ministrstvo se bo bavilo samo s civilnim letalstvom.

Pristanki h Kelloggovi pogodbi.

Na Kelloggovo pogodbo je pristalo že mnogo držav, n. pr. Turčija, Kitajska, Litavska itd. Litavska je sprejela pogodbo s pridržkom, da se ne tiče Vilne.

DNEVNE VESTI.

Odgovorni urednik »Gor. Straže« posvarjen.

Pretekli četrtek je bil naš odgovorni urednik pozvan na prefekturo, kjer so mu prebrali sledeči svarični odlok.

Št. 3836/Gab.

Prefekt goriške pokrajine,

glede na to, da je bil periodični list v slovenskem jeziku »Goriška Straža«, ki izhaja v tem mestu in čigar odgovorni urednik je g. Polde Kemperle, v teku leta večkrat zaplenjen radi objave:

1. člankov, ki tvorijo odkrito propagando proti enotnosti države;

2. vesti in razlag tako tendenciozno značaja, da lahko vzbudijo neopravičeno razburjenje v prebivalstvu in izzovejo vznemirjenje duhov z nevarnostjo motnje javnega reda;

3. člankov, ki stremijo za tem, da pripisujejo sedanjim političnim razmeram neobstoječe škodljive vplive na vzgojo mladine, tako da gleda ta nezaupno ako ne sovražno na državo in režim;

upoštevaje, da vsebujejo tudi nezaplenjene številke v svoji celoti stvari, ki lahko vzbudijo v dušah bravev čustva, ki so nasprotna narodnemu redu v državi;

glede na to, da pogosto ponavljajo te dejstev, ki so povzročila zaplenbo lista, javlja v vodstvu lista voljo, vztrajati na stališču, ki je odkrito nasprotno s sedaj veljavnimi predpisi, ki urejujejo periodični tisk;

zaslišavši mnenje komisije, o kateri je govor v 2. členu kr. zakonske odredbe od 15. julija, 1923, št. 3288;

svari

odgovornega urednika imenovanega lista »Goriška Straža« g. Polde Kemperleta v smislu in z učinki 2. in 3. člena omenjene kr. zakonske odredbe od 15. julija, 1923, št. 3288, spremenjene v zakon 31. decembra, 1925. št. 2309.

Gorica, 6. sept. 1928 leto VI.

Prefekt: Cassini.

ve, Save in Drine, mogoče tudi črez.«

In prekinil me je Bogdan iz Aleksinca. »Dal Bog! Podnaredniče, Tvoj dom je daleč in za božič pojdeš z menoj na dopust. Celo hišo Ti bom dal na razpolago, najlepšega prešiča bom Tebi na čast zaklal in na ražnju spekel.«

»Pojdem, ako Bog da,« sem mu odgovoril.

Milan iz Čuprije pa pravi: »Znaš šta podnaredniča, Ti ne poznaš srbskih devojk. Mleko in kri jih je, oženili Te bomo v Srbiji. Glavo imaš, zaslužil boš mnogo para.«

»Bomo videli,« sem odgovoril.

Solnce je pripekalo na naše šotore. Toplo je bilo pod njimi, nisem mogel vzdržati. Šel sem k poveljniku bataljona in ga prosil za dovoljenje, da grem obiskati Tincila iz Solkana, ki je bil podporučnik pri Vardarski diviziji štiri ure daleč od nas. Videl ga nisem že od binkošti 1. 1914., ko sva na Dunaju skupaj lumpala, jaz kot dijak, on pa kot enoletni prostovoljec pri prehranitvenem polku. Prepozno je prišel v kasarno v noči od binkoštna nedelje na pondeljek, sprl se je s častnikom, ki je imel nočno službo in radi tega je inkasi-

ral 30 dni kasarniškega zapora. Pozneje je bil ujet v Pšemislju, iz Rusije pa je prišel enako meni, na solunsko fronto.

Poveljnik bataljona me je debelo pogledal, a končno mi je le dal kos papirja, če me bi kdo spotoma vstavil. Kuhar mi je dal malo kosila in šel sem k vardarski diviziji. Kmalu sem našel šotor, kjer je Tincili ležal. V razdalji 20 m zakličem »Tincili«. Podporučnik v srjaci in spodnjih hlačah se obrne in me začne gledati. Roko iztegne po dvolitrski čutari dobrega črnega francoskega vina in s »krota, na pij« mi jo da. Mnogo sva se pogovarjala in menila. Govorila sva o naših vojnih dogodivščinah, o Gorici in Solkanu, govorila sva o rizotu, ki smo ga kuhali dijaki ob Soči, govorila o tem in onem. Hitro sta minili ura, dve, in moral sem se vrniti.

Rad lazim okoli in zato nisem šel naravnost proti našemu šatorišču. Krenil sem na desno in po treh urah hoda sem zagledal temen gozd. Približal sem se mu in ugotovil, da so bila figova drevesa, a vse večja kot so pri nas. Zrelega sadu je bilo vse polno. Najedel sem se, nabral jih polno nedrije, polne

Pokojnega je odlikovala preprostost in odločnost, dve najpotrebnejši potezi plemenitega značaja. Krekova šola mu je pod spretnim vodstvom usmerila delovanje v prid katoliškega prosvetnega dela in pravega apostola. Verska in socialna misel sta se v njem posestrili in rodili v tihem delu bogate uspehe.

Rajni je vsem fantom zapustil najlepši zgled. Za trajno bo ostal klicar vsem, ki so jim dragi ideali poštene, verne in delavne mladosti. Naj živi njegov spomin med nami!

Političen umor v Ljubljani.

V petek 7. septembra zvečer je neki neznanec skozi okno ustrelil lesnega trgovca Egidija Perica, ki je bil doma s Primorskega. Peric je bil takoj mrtev. Umor ima, tako pravijo, politično ozadje. Peric je bil član »Orjuna«. V začetku letošnjega leta so ga Orjunaši obdolžili, da vohuni za italijanski konzulat. Bil je nato zaprt in pred sodnijo oproščen. Sedaj pa je on tožil »Orjuna« radi žaljenja časti in grozil z razkritji. Razprava se še ni vršila in se tudi ne bo, ker jo je preprečila žalostna smrt Periceva.

Seja ministrskega sveta.

Ministrski svet je sklican za 24. septembra ob desetih zjutraj.

Dr. Lemež aretiran.

Dr. Lemež je bil med voditelji slovenskih komunistov. Preteklo soboto ga je ljubljanska policija aretirala. Vzroki aretacije niso znani. Poleg njega je policija vtačnila pod ključ še več znanih komunistov.

Grozna nesreča v Monzi.

V Monzi blizu Milana je zgrajeno veliko dirkališče za avtomobile. Vse važnejše avtomobilne dirke so se vršile tam. V nedeljo 9. septembra se je vršila velika mednarodna tekma. Šlo je za prvo dirko v Evropi. Od italijanskih tekmovalcev je bil posebno znan Materassi, ki je imel precej upanja na zmago. In prav tega je zadela nesreča. Ko je vozil s hitrostjo kakih 200 kilometrov na uro, je avtomobil na nepojasnjen način in iz neznanega vzroka butnil s tekališča med gledalce. Materassi je bil takoj mrtev. Poleg njega je avtomobil ubil še 19 oseb in ranil 20 oseb. Tekma se je ne glede na nesrečo nadaljevala. Tekmovalci nesreče sploh niso opazili. Zmagal je Francoz Chiron. Ko se je razvedelo za nesrečo, je nastala velika žalost. Chiron je kar omahnil, ko je slišal, da Materassija ni več. Pogreb ponesrečencev se je vršil ob velikanski udeležbi občinstva.

Ob desetletnici.

(Piše Jože.)

»Bratje, nisem prerok, a mislim, da bo kmalu konec. Mislim, da ležimo tu za to, da nabereмо novih sil za zadnji udar črez bolgarske okope in v Srbijo. Ali ne vidite Francozov, koliko topov vozijo na Veternik, koliko belih, črnih (Afrikancev) in rumenih (Anamcev) vojakov zbirajo v Macedoniji. Četa (četni tajnik) je pravil, da je v Solunu zelo živo, da dan na dan izkrcujejo topove, privažajo sveže grške, angleške in francoske čete, v Albaniji pa se pripravljajo Italijani.

Mislim, da čas zori. Avstrijci so hoteli junija meseca prebiti italijansko fronto, a jim ni uspelo. Morali so se vrniti črez Piavo. Nemci so sredi julija poskušali z vsemi silami napasti Pariz in predreti pri Amijenu. Ali kot se sedaj zdí, ne bodo več napadli, ker so izgubili 18. julija pri Amijenu celo armado. Francoski general Mangin jim je kot s kleščami prerezal špičo, ki bi morala predreti do Pariza. Mislim, da bomo sedaj mi udarili in osvobodili Srbijo vse do Dona-

rokave bluze in vse žepe polne. Tako obložen sem jo krenil proti domu, pod šatorišče, kjer sem bratski delil smokve s svojimi vojniki. Poveljniku bataljona sem se javil in tudi njemu dal par izbranih smokv. Vesel je bil dobrega in sočnega sadu. Ko sem mu povedal zgodbo o figovem gozdu, se je začel zanimati za zadevo in za drugi dan sem dobil nalogo, da vzamem svoj vod in posodo, ter da grem že zgodaj zjutraj po smokve. Drugi dan na vse zgodaj smo že bili v gozdu. Moji vojaki so jedli smokve kot nikoli prej, nabrali pa smo jih tudi vsaj kakih 500 kg. Siti in preobloženi smo se vračali v šatorišče, kjer je vsak vojak od bataliona dobil poleg kosila še skoraj celi kg smokv. Jaz sem jih moral deliti in še danes me srbe prsti po njih.

Ko sem četrty dan zopet obiskal figov gozd, ki je bil oddaljen od našega šatorišča vsaj dve uri, ni bilo na drevesih niti enega sadu, ki bi dozorel v tednu dni.

Tako je bilo moje življenje v šatorišču pri Subotskem vse do začeta septembra meseca 1. 1918, ko se je začel krvavi ples.

(Dalje.)

